

ชื่อเรื่อง การพัฒนาสื่อในการให้ความรู้เรื่องน้ำตาลในเลือดสำหรับผู้ป่วยเบาหวานที่มารับบริการที่โรงพยาบาลเมืองปาน จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นางสาวศศิธร พิงอารมณ

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บุญเชี่ยง อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวพร อึ้งวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรังที่มีอัตราการตายเพิ่มขึ้น เป้าหมายการรักษาโรคเบาหวาน คือการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังอดอาหาร (FBS) และฮีโมโกลบินเอวันซี (HbA1c) ให้อยู่ในระดับปกติ ซึ่ง HbA1c เป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดี แต่ปัจจุบันพบว่าผู้ป่วยไม่สามารถแปลผลตรวจน้ำตาลในเลือดได้โดยเฉพาะผล HbA1c การศึกษาแบบกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อในการให้ความรู้เรื่องน้ำตาลในเลือด เปรียบเทียบความรู้และความเข้าใจเรื่องน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานก่อนและหลังได้รับสื่อ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน ซึ่งใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จากผู้ป่วยเบาหวานที่มารับบริการที่คลินิกเบาหวานโรงพยาบาลเมืองปาน จังหวัดลำปาง ในเดือนตุลาคม 2555 ถึง พฤษภาคม 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดความรู้ และแบบวัดความเข้าใจเรื่องน้ำตาลในเลือดซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ดัชนีความตรงตามเนื้อหาแบบวัดความรู้ เท่ากับ 0.82 และค่าความเชื่อมั่นจากการใช้สูตรของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson [KR-20]) ได้เท่ากับ 0.94 ความตรงตามเนื้อหาแบบวัดความเข้าใจเท่ากับ 1.0 เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัยคือ สื่อความรู้เรื่องน้ำตาลในเลือดซึ่งทำการพัฒนาสื่อตามขั้นตอนของ ADDIE Model วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (Paired-Samples T-test)

ผลการศึกษาพบว่า สื่อที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นหนังสือคู่มือ มีเนื้อหาหลัก 5 ส่วน คือ ความหมายของค่าน้ำตาลในเลือด (FBS และ HbA1c) ความสำคัญของค่าน้ำตาลในเลือด ค่าเป้าหมาย การแปลผลค่าน้ำตาลในเลือด และการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด หลังได้รับความรู้ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องน้ำตาลในเลือดสูงกว่าก่อนได้รับความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยหลังได้รับความรู้กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.84 ± 4.5 โดยแบ่งเป็น ความรู้ระดับต่ำ ร้อยละ 46.8 ระดับปานกลางร้อยละ 37.6 ระดับสูงร้อยละ 15.6 3 ส่วนคะแนนระดับความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 46.9 ระดับสูงร้อยละ 53.1

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาสื่อในการให้ความรู้เรื่องน้ำตาลในเลือดสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน ทำให้ผู้ป่วยสามารถเข้าใจและแปลผลค่าน้ำตาลในเลือดได้ดีขึ้น ดังนั้นจึงควรมีการนำสื่อไปใช้ในการเสริมสร้างความรู้เรื่องค่าน้ำตาลในเลือดให้แก่ผู้ป่วยเบาหวาน เพื่อเป็นการช่วยกระตุ้นให้ผู้ป่วยเกิดความตระหนักในการควบคุมน้ำตาลในเลือด

Independent Study Title Development Media to Provide Blood Sugar Information for Diabetes Mellitus Patients Services at Muangpan Hospital, Lampang Province

Author Miss Sasitorn Fangarrom

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Waraporn Boonchieng Advisor

Assistant Professor Dr. Siwaporn Aungwattana Co-advisor

ABSTRACT

Diabetes is a chronic disease that is causing a rising number of deaths. Treatment for diabetes mainly focuses on controlling fasting blood sugar level (FBS) and hemoglobin A1c (HbA1c). HbA1c is considered an effective indicator of blood sugar control. However, diabetes patients are unable to interpret blood sugar test results, especially HbA1c. This experimental study aims to develop the media about blood sugar and to compare the level of knowledge and understanding towards blood sugar of the diabetes patients before and after being exposed to the media. 32 samples were chosen by purposive sampling from a group of diabetes patients who received services at diabetes clinic at Muangpan Hospital, Lampang province between October 2012 and May 2013. Tools for data collection were questionnaires about general information, test of knowledge, and test of understanding level towards blood sugar. The tests were examined for content validity by 3 experts. The results showed 0.82 index value of content validity of test of knowledge, 0.94 reliability value administered by Kuder Richardson [KR-20], and 0.1 index value of content validity of test of understanding. The tools in the study included the media about

blood sugar developed with ADDIE Model. Data were analyzed with descriptive statistics and hypothesis was tested with Paired-Samples T-test.

The developed media was a handbook composing of five parts, including the definitions of blood sugar (FBS and HbA1c), the importance of blood sugar level, the target level, the interpretation of blood sugar level, and the control of blood sugar. After being exposed to the media, the samples gained higher average score for knowledge about blood sugar than before the media exposure with statistical significance level at $p < 0.001$. After studying the media, the samples received the average score of 10.84 ± 4.5 for the acquired knowledge: 46.8% of the samples obtained low level of knowledge, 37.6% gained moderate level of knowledge, and 15.6% received high level of knowledge. Moreover, 46.9% of the samples had mediocre level of understanding while 53.1% showed high level of understanding.

The study showed that the development of media about blood sugar for diabetes patients could result in a better understanding and interpretation of blood sugar test results. Therefore, the media should be applied to promote the knowledge and understanding towards blood sugar among diabetes patients so as to raise their awareness of blood sugar control.